

DOI <https://doi.org/10.51647/kelm.2023.3.45>

SPECYFIKA ADMINISTRACYJNO-PRAWNEGO ZAPOBIEGANIA PRZESTĘPSTWOM PRZECIWKO PORZĄDKOWI I BEZPIECZEŃSTWU PUBLICZNEMU PRZEZ POLICJĘ PAŃSTWOWĄ UKRAINY

Ihor Isayenko

*student Prywatnej Uczelni Wyższej
„Międzynarodowy Uniwersytet Biznesu i Prawa” (Chersoń, Ukraina)
ORCID ID: 0009-0007-2965-8526
isaenkoigor01021980@gmail.com*

Adnotacja. W niniejszym opracowaniu bezpieczeństwo publiczne definiuje się jako systematyczny zestaw środków zapewniających legalność oraz prawo i porządek, których celem jest zachowanie w dłuższej perspektywie funkcjonowania zarówno zbioru praw i obowiązków obywateli, jak i prawnej regulacji stosunków społecznych, jak również cały. Bezpieczeństwo publiczne uważane jest za bezsprzecznie niezbędny warunek społeczny zapewniający ochronę wszystkich ważnych i istotnych interesów społeczeństwa przed naturalnymi i sztucznymi źródłami zagrożeń.

Generalnie zapobieganie przestępstwom naruszającym porządek i bezpieczeństwo publiczne należy w kompleksie rozpatrywać jako zapobieganie wszelkim naruszeniom norm prawnych. Co więcej, pożądany rezultat w tej działalności można osiągnąć tylko pod warunkiem udziału w niej wszystkich instytucji publicznych i wszystkich ogniw mechanizmu państwa, to znaczy zapobieganie przestępczości jest uważane za ważną funkcję społeczną.

Podstawą tej profilaktyki są działania na rzecz poprawy warunków społecznych, ekonomicznych i innych, włączenie młodych ludzi w dorosłe życie, a także wsparcie finansowe, prawne i inne polityki młodzieżowej państwa, działania na rzecz odbudowy systemu edukacji, podniesienia jakości oświaty i wychowania, a także wszechstronny rozwój poziomu kulturalnego ludności, poprawa kultury politycznej, prawnej i pracy obywateli. Wszystkie te środki stanowią ważną podstawę przebudowy społeczeństwa, jego humanizacji, a zatem podstawę zapobiegania wszelkim bez wyjątku czynom nielegalnym.

W artykule stwierdzono, że działania prewencyjne Policji, których bezpośrednim celem jest identyfikowanie i eliminowanie czynników sprzyjających popełnianiu przestępstw, opierają się na zasadach legalności, humanizmu, przejrzystości, zróżnicowanego podejścia, współdziałania i moderacji działań.

Słowa kluczowe: zapobieganie przestępczości, Policja Państwowa, bezpieczeństwo publiczne, porządek publiczny, wykroczenia administracyjne, regulacje administracyjno-prawne.

FEATURES OF ADMINISTRATIVE AND LEGAL PREVENTION OF OFFENSES AGAINST PUBLIC ORDER AND SAFETY BY THE NATIONAL POLICE OF UKRAINE

Igor Isaienko

*Applicant of a Private higher educational institution «International University of Business and Law»
(Kherson, Ukraine)
ORCID ID: 0009-0007-2965-8526
isaenkoigor01021980@gmail.com*

Public order is understood as a systematic set of actions to ensure law and order in terms of maintaining the functioning of both the range of rights and responsibilities of citizens and legal regulation of public relations on a permanent basis in general; public security is interpreted as the most vital interests of society which are protected from sources of danger of both natural and artificial character.

In general, the prevention of offenses affecting public order and public safety should be considered in the complex as prevention of any violations of legal norms. Moreover, the desired result in this activity can be achieved only on the condition that all public institutions and all links of the state mechanism participate in it, that is, crime prevention is considered an important social function.

The basis of this prevention is measures to improve social, economic and other conditions, the inclusion of young people in adult life, as well as financial, legal and other support of the state youth policy, measures to rebuild the education system, increase the quality of education and upbringing, as well as comprehensive development of the cultural level population, improvement of political, legal and labor culture of citizens. All these measures are an important basis for the reconstruction of society, its humanization, and therefore the foundation for the prevention of all, without exception, illegal acts.

It is investigated that the preventive activities of the National Police, which are directly aimed at identifying and eliminating determinants that contribute to the commission of offenses, are based on the principles of legality, humanism, publicity, differentiated approach, interaction and moderation.

Key words: crime prevention, National Police, public security, public order, administrative offenses, administrative and legal regulation.

ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОЇ ПРОФІЛАКТИКИ ПРАВОПОРУШЕНЬ ПРОТИ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ ТА БЕЗПЕКИ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ

Ігор Ісаєнко

*здобувач Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний університет бізнесу і права» (м. Херсон, Україна)*

ORCID ID: 0009-0007-2965-8526

isaenkoigor01021980@gmail.com

У даному дослідженні громадська безпека визначається як систематичний комплекс заходів щодо забезпечення законності та правопорядку з метою збереження в довгостроковій перспективі функціонування як комплексу прав і обов'язків громадян, так і правового регулювання суспільних відносин у цілому. Розглядається громадська безпека як безперечно необхідна соціальна умова, що забезпечує захист усіх важливих і істотних інтересів суспільства від природних і техногенних джерел небезпеки.

Загалом профілактику правопорушень, що посягають на громадський порядок та громадську безпеку, варто розглядати в комплексі як попередження будь-яких порушень правових норм. Причому бажаного результату в цій діяльності можна досягти лише за умови, що в ній беруть участь усі суспільні інституції, всі ланки державного механізму, тобто профілактика правопорушень розглядається як важлива соціальна функція.

Базу цієї профілактики становлять заходи з покращення соціальних, економічних та інших умов, включення молоді до дорослого життя, а також фінансове, правове та інше забезпечення державної молодіжної політики, заходи з перебудовування системи освіти, підвищення якості освіти та виховання, а також усебічний розвиток культурного рівня населення, підвищення політичної, правової та трудової культури громадян. Усі ці заходи є важливою основою перебудови суспільства, його гуманізації, а тому фундаментом профілактики усіх, без виключення, протиправних учинків.

У статті з'ясовано, що профілактична діяльність органів Національної поліції, яка безпосередньо спрямована на виявлення та усунення детермінантів, які сприяють учиненню правопорушень, спирається на принципи законності, гуманізму, гласності, диференційованого підходу, взаємодії та поміркованості дій.

Ключові слова: профілактика правопорушень, Національна поліція, громадська безпека, громадський порядок, адміністративні правопорушення, адміністративно-правове регулювання.

Актуальність. Ствердження України як правової держави передбачає прогресивне обмеження в часі та просторі різних форм протиправної поведінки соціальних суб'єктів, однією з яких є адміністративні правопорушення, які становлять суттєву загрозу різноплановим суспільним відносинам, оскільки передбачають систематичні посягання на повсякденний порядок управління, який формується, зокрема, через адміністративно-правові приписи та заборони і через який здебільшого забезпечується стабільне, кероване, упорядковане існування життя людей у складно організованому, урбанізованому суспільстві.

Відповідно до Кримінального кодексу України та Кодексу України про адміністративні правопорушення до найважливіших об'єктів, що охороняються державою, належать громадський порядок та громадська безпека. Ці об'єкти охороняються шляхом адміністративного нагляду, прямого адміністративного примусу, оперативно-розшукових заходів, застосування адміністративних і кримінальних покарань. Громадський порядок і громадська безпека – це фундамент нормального життя всіх громадян, діяльності всіх державних, громадських та приватних установ і підприємств, а тому охорона згаданих об'єктів завжди розглядалася як охорона суспільного блага і мала вагоме політичне значення.

Адміністративно-правова охорона громадського порядку та громадської безпеки в юридичній літературі розглядається як структурна частина державного управління, різновид виконавчо-розпорядної діяльності. Її засоби, форми та методи обумовлені низкою факторів, насамперед, особливостями тієї сфери, що охороняється, тобто характером конкретних суспільних відносин. Адміністративно-правовий захист громадського порядку та громадської безпеки не лише охоплює заходи впливу за скоєння протиправних проступків, але стосується й правомірної поведінки, врегулювання відносин в інтересах їх вдосконалення, узгодження дій людей, їх колективів або об'єднань між собою та зовнішніми умовами. Головний зміст такого виду адміністративно-правової охорони полягає у впливі на зовнішню сферу відносин і виявляється в процесі організаційно-правової діяльності. Цей вплив, звичайно, передбачає і застосування засобів адміністративного примусу, які б забезпечили необхідні зв'язки усіх ланок системи охорони в інтересах їх ефективного функціонування, що не дає підстав розглядати примус як основний напрямок адміністративно-правової охорони громадського порядку та громадської безпеки. Примус завжди розглядається як допоміжний метод державного управління до переконання.

Виклад основного матеріалу. В реаліях сьогодення перед державою стоїть важливе завдання сформулювати сучасний комплекс спеціальних заходів впливу на різних суб'єктів, щодо нейтралізації потенційної можливості вчинення ними адміністративних правопорушень, що посягають на громадський порядок та громадську безпеку, усунення чинників, які зумовлюють їхню протиправну діяльність. Прикладами реалізації профілактичного впливу на загально-соціальному рівні є здійснення систематичного роз'яснення через ЗМІ, всесвітню мережу Інтернет загальних питань протидії правопорушенням, що посягають на громадський порядок та громадську безпеку, здійснення розгляду на спеціальних нарадах уповноважених органів влади,

засіданнях уповноважених органів влади, питань забезпечення законності, правопорядку, координування зусиль різних органів та посадових осіб у цій сфері, виконання загальнодержавних, регіональних програм у правоохоронній сфері тощо.

Також варто зазначити, що сфера профілактики таких правопорушень надзвичайно широка. Сьогодні вона не може залишатися полем діяльності тільки правоохоронних органів. У ній мають брати участь усі державні органи, громадські формування і громадяни держави.

З огляду на викладене, погоджусь з визначенням Л. О. Махової та А. О. Виприцького: «Профілактика правопорушень у громадських місцях – це соціально спрямована діяльність держави, її органів та посадових осіб, ЗМІ, громадських організацій та окремих громадян із виявлення причин та умов учинення правопорушень, ліквідація факторів, які сприяють формуванню антигромадської установки особи, ліквідація кримінальної та адміністративної деліктності як соціального явища та забезпечення під час здійснення такої діяльності, прав та свобод громадян» (Махова, Виприцький, 2019: 144).

Профілактичні заходи мають здійснюватися на всій території України або в її окремому регіоні, на підприємстві, в установі, організації незалежно від форм власності, серед групи населення (загальна профілактика) або стосовно конкретної особи (індивідуальна профілактика).

На підставі аналізу науково-правових джерел нами визначено, що категорія «адміністративно-правова профілактична діяльність Національної поліції правопорушень, що посягають на громадський порядок та громадську безпеку»:

1) являє собою одночасно одну із функцій правоохоронної діяльності та її мету, тобто досягнення високого рівня публічної безпеки і порядку, при якому правопорушення майже не вчиняються, це мета, а способи її досягнення вжиття різноманітних попереджувальних заходів;

2) здійснюється лише уповноваженими на те суб'єктами в порядку, визначеному законодавством;

3) виступає комплексним видом діяльності, що поєднує в собі не тільки правові, але і психологічні, соціальні та інші аспекти. При цьому правоохоронні органи вживають профілактичних заходів у правовій та, в деяких випадках, в психолого-педагогічній сферах.

На відміну від заходів кримінально-застосовчого впливу, профілактика – найгуманніший і найефективніший на наш час засіб скорочення кількості порушень правових норм, оскільки він пов'язаний із такими заходами з боку держави і суспільства, які здатні не тільки виявляти правопорушення, а й встановити й усунути причини та умови, що їм сприяють, утримати людину від їх учинення (це особливо актуально для громадських місць) і відшкодування збитків, пов'язаних із розкриттям розслідування таких правопорушень (Бугайчук, 2002). Водночас профілактика є досить складною формою боротьби з правопорушниками, вона може дати бажаний результат тільки тоді, коли правильно організована і базується на відповідних наукових засадах.

На основі аналізу чинного законодавства України та практики його застосування, теоретичного осмислення ряду наукових праць в різних галузях знань, автором зроблена спроба визначення сутності адміністративно-правової профілактики правопорушень, що посягають на громадський порядок та громадську безпеку. Отже, профілактика правопорушень у сфері громадського порядку та громадської безпеки як напрямок правоохоронної діяльності Національної поліції України – це система поліцейських заходів та повноважень, методів та способів їх реалізації, що здійснюються з метою попередження вчинення правопорушень або попередження чи зменшення їх негативних наслідків, зниження рівня правопорушень в державі та в окремих регіонах, забезпечення високого рівня публічної безпеки та порядку.

У межах характеристики поняття профілактики адміністративних правопорушень, що посягають на громадський порядок та громадську безпеку, як комплексного явища, варто згадати про його принципи, які мають бути реалізовані, оскільки в іншому разі мета, для досягнення якої створено механізм профілактики, виявиться абсолютно неефективною. Нам вбачається найбільш повною класифікація згаданих принципів колективом авторів навчального посібника «Адміністративне право України» (2021 року) (Остапенко, Ковалів, Єсімов ін., 2021: 551-553). На їх думку, до основних принципів профілактики адміністративних правопорушень, що посягають на громадський порядок та громадську безпеку, зазвичай, належать такі, як: законність; демократизм; гуманізм; наукова обґрунтованість; диференційованість; своєчасність; плановість; економічна доцільність; реальність; комплексність.

Убачається, має сенс більш деталізовано зупинитися на характеристиках згаданих принципів.

Принцип законності полягає у достатній розробці нормативно-правової бази, яка передбачає основні напрями діяльності щодо профілактики адміністративних правопорушень, повноваження суб'єктів, основні види та форми діяльності та одночасно означає дотримання вимог нормативно-правових актів, тобто діяльність щодо профілактики адміністративних правопорушень має здійснюватися на основі права, з дотриманням вимог закону.

Принцип демократизму передбачає підконтрольність такої діяльності органам державної влади та громадськості, моніторинг та врахування громадської думки, налагодження взаємодії між державними органами та суспільством, наявність дієвих засобів громадського контролю.

Принцип гуманізму тісно пов'язаний із принципом справедливості, означає недопущення приниження особи, посягання на її честь та гідність, і, навпаки, передбачає спрямованість на затвердження в особі соціальних цінностей, повернення її до повноцінного соціального життя; особа, щодо якої вживаються заходи профілактики адміністративних правопорушень, має сприйматися як суб'єкт взаємодії з органами попереджувальної діяльності, який має власні права й інтереси.

Принцип науковості або наукової обґрунтованості полягає в тому, що розробки у сфері профілактики правопорушень мають базуватися на досягненнях науки, адже без наукового підґрунтя будь-яка діяльність буде хаотичною та неефективною.

З метою забезпечення ефективнішої діяльності суб'єктів профілактики адміністративних правопорушень під час застосування правових заходів слід урахувувати особливості факторів, які детермінують правопорушення, а також особливості особи правопорушника, що є вкрай актуальним у профілактичній діяльності на індивідуальному рівні. Врахування цих особливостей передбачається принципом диференціації.

Наступним принципом, що також є важливим для застосування заходів профілактики правопорушення, є своєчасність, оскільки діяльність щодо попередження адміністративних правопорушень має на меті не допустити вчинення протиправних дій, відвернути їх.

Принципом плановості тісно пов'язаний із попередніми, оскільки передбачає здійснення заходів профілактики до програми, що є продуманою, а не хаотичною чи спонтанною, та базується на інших принципах.

При цьому науковці звертають увагу на інший принцип – економічну доцільність запланованих заходів, адже за невиправдано великих фінансових затрат заходи не будуть ефективними.

Із цих положень випливає важливий принцип діяльності щодо профілактики адміністративних правопорушень – принцип реальності, значення якого полягає в реальній можливості застосування заходів не тільки у зв'язку з економічною доцільністю, але й урахуваючи можливість застосування заходів, з огляду на умови життя, конкретні обставини, сукупність об'єктивних і суб'єктивних факторів.

Усі перераховані принципи є важливими та взаємопов'язаними, вони потрібні для обґрунтуванні практичних заходів, спрямованих на вдосконалення системи профілактики вчинення адміністративних правопорушень у сфері громадського порядку та громадської безпеки.

На думку В. М. Бабакіна, профілактичні заходи протидії адміністративним правопорушенням можна об'єднати й у такі блоки: загальні заходи; індивідуальні заходи; організаційні та правові заходи; спеціальні заходи (Бабакін, 2010). Така класифікація заходів профілактики нам вбачається не зовсім вдалою, оскільки поєднує в собі різні критерії, за якими виділені елементи. Тут присутні такі критерії, як об'єкт профілактики та зовнішнє вираження. Крім того, за такою класифікацією досить важко прослідкувати суть заходів.

З цього приводу досить змістовну і, на нашу думку, слушну позицію виклав А. А. Трофімчук, який до основних видів профілактики правопорушень відносить:

- профілактику попередження, спрямовану на попередження виникнення протиправних явищ і процесів у суспільному житті;
- профілактику обмеження, що перешкоджає поширенню протиправних об'єктів на тих чи інших рівнях суспільства, детермінації окремих видів правопорушень та формуванню типових рис різних категорій правопорушників;
- профілактику усунення – таку діяльність суб'єктів, яка зменшує протиправні об'єкти і попереджує нову активізацію їхньої дії;
- профілактику захисту – сукупність заходів, що здійснюються з метою ліквідації умов, які сприяють вчиненню правопорушень (Трофімчук, 2009: 12).

Дана класифікація є досить повною та детально відображає суть профілактики. Проте необхідно зазначити, що вона включає лише заходи, спрямовані на боротьбу з негативними проявами. Її доцільно доповнити заходами формування правосвідомості громадян, спрямованими на проведення роз'яснювальної роботи серед населення з метою доведення до них засад правомірної поведінки. Також до вказаних видів профілактики можна додати контролюючу діяльність, яка спрямована на перевірку стану розвитку певної сфери суспільних відносин. Види профілактичної роботи в різних сферах є досить подібними та відрізняються лише тими заходами, які можуть бути реалізовані лише у відповідній сфері. Тому наведену класифікацію, на наш погляд, цілком можливо поширити на профілактику правопорушень, що посягають на громадський порядок та громадську безпеку.

Проаналізувавши наведені точки зору щодо видів заходів профілактики, та, враховуючи специфіку правопорушень, що посягають на громадський порядок та громадську безпеку, можна виділити такі види профілактичних заходів у даній сфері:

- формування правосвідомості громадян на дотримання чинного законодавства з питань громадського порядку та громадської безпеки;
- контрольно-наглядова діяльність, яка направлена на перевірку стану дотримання суб'єктами правових норм;
- попередження вчинення адміністративних правопорушень, що посягають на громадський порядок та громадську безпеку;
- обмеження поширення протиправних об'єктів та дій;
- ліквідація умов, які сприяють вчиненню правопорушень, що посягають на громадський порядок та громадську безпеку.

Сьогодні у нашій державі вироблено досить багато форм реалізації вищевказаних видів профілактики адміністративних правопорушень у сфері громадського порядку та громадської безпеки. Вони визначені для кожного суб'єкта такої роботи у відповідних законодавчих та підзаконних нормативно-правових актах.

Різноманітність правоохоронних функцій, що покладаються законодавством України на органи поліції, обумовлює існування декількох видів профілактичної діяльності цього органу. Видова багатоманітність профілактичної діяльності є наслідком того, що саме Національна поліція виступає основним органом

забезпечення публічної безпеки і порядку в державі та в окремих її регіонах. Профілактика правопорушень здійснюється органами поліції в різних сферах та на різних рівнях суспільних правовідносин, щодо різних суб'єктів таких правовідносин.

Говорячи про вид профілактичної діяльності Національної поліції, мається на увазі така завершена система дій, що реалізується з метою впливу на один і той же об'єкт, та виражається в певних формах. Класифікація профілактичної діяльності на види дозволяє певним чином її систематизувати, визначити специфічні ознаки кожного з її напрямків.

В науковій літературі висловлюються різні думки з приводу виділення видів профілактичної діяльності. Доволі поширеним є підхід, відповідно до якого профілактична діяльність в залежності від об'єкту впливу, мети та завдань здійснення класифікується на три види: загальну (загальносоціальну), спеціальну та індивідуальну. Саме такий підхід застосовано розробниками законопроекту «Про профілактику правопорушень». Згідно цього законопроекту виокремлюються такі види профілактики: загальна, індивідуальна та віктимологічна профілактика правопорушень. Залежно від цілей і завдань віктимологічна профілактика має три рівні: загально-соціальний, спеціальний та індивідуальний (проект Закону України від 14.06.2006).

В означеному законопроекті окремо виділяються види та рівні профілактичної діяльності. Однак, розглядаючи положення норм законопроекту, що регламентують види та рівні профілактики, можемо дійти до висновку, що рівні окремих видів профілактичної діяльності можна віднести до їх підвидів. За такою логікою слід виділити три базових види профілактичної діяльності – загальна, індивідуальна та віктимологічна. Останній вид поділяється на такі підвиди: загальна, спеціальна та індивідуальна віктимологічна профілактика.

Загалом профілактику правопорушень, що посягають на громадський порядок та громадську безпеку, варто розглядати в комплексі як попередження будь-яких порушень правових норм. Причому бажаного результату в цій діяльності можна досягти лише за умови, що в ній беруть участь усі суспільні інституції, всі ланки державного механізму, тобто профілактика правопорушень розглядається як важлива соціальна функція.

Вважаємо за доцільне приділити увагу видам профілактики правопорушень, що посягають на громадський порядок та громадську безпеку. Серед них можна виділити такі, як загальносоціальна профілактика та загально-спеціальна профілактика, яка у свою чергу складається із загальної спеціальної профілактики, профілактики окремих правопорушень, так званих «фонових явищ», й індивідуальної профілактики (Махова, Виприцький, 2019: 144).

Відповідно до зазначеного, а також зважаючи на дослідження В. І. Фелика (Фелик, 2017), декламуємо, що загальна профілактика Національною поліцією правопорушень у сфері громадської безпеки та порядку охоплює наступні форми: 1) нормативно-правова, централізовано визначеність профілактичної діяльності; 2) сприяння зростанню позицій міжнародного співробітництва у сфері профілактики правопорушень, що посягають на стан громадської безпеки та порядку тощо.

Спеціальна профілактична діяльність Національної поліції спрямованості на вищевказаний об'єкт можлива в таких формах: 1) припинення або недопущення вчинення правопорушення, попередження настання негативних наслідків від його вчинення; 2) постійний діалог, та право-просвітницька комунікативна робота з населенням; 3) взаємодія з іншими правоохоронними органами, організаціями з питань попередження правопорушень, громадськими формуваннями з охорони правопорядку, населенням тощо.

Індивідуальна профілактика правопорушень працівниками Національної поліції може здійснюватися шляхом: 1) ведення профілактичного обліку щодо осіб, схильних до вчинення правопорушень; 2) здійснення систематичного, з фіксацією результатів, профілактичного обходу адміністративної дільниці; 3) адміністративний нагляд тощо.

Загальносоціальна профілактика адміністративних проступків являє собою систему заходів економічного, соціального, ідеологічного, правового характеру які опосередковано спрямовані на ліквідацію, усунення або нейтралізацію деліктогенних факторів, тобто причин та умов адміністративних проступків. Слово «опосередковано» підкреслює те, що ці заходи по своїй суті не спрямовані спеціально на ліквідацію причин та умов адміністративних проступків, а у разі свого застосування мають певний профілактичний ефект. Загально-соціальні заходи є певним фундаментом на якому будуть будуватися всі інші міри. Загальносоціальна профілактика адміністративних проступків охоплює найбільш великі, ефективні та тривалі види соціальної діяльності, найбільш вагомі соціальні міри та спрямована на досягнення цілей, які ставить перед собою сучасна Україна. Такі заходи не ставлять перед собою спеціальну ціль – боротьбу з правопорушеннями, що є завданням суто правоохоронної діяльності, однак вони мають стати платформою для спеціальної профілактики та становити важливий деліктогенний аспект, спрямований на вирішення завдань, які ставить перед собою держава на сучасному стані розвитку (Махова, Виприцький, 2019: 145-146).

Профілактика адміністративних правопорушень визначається загальною метою соціальної профілактики – не допустити правопорушення, попередити антисоціальну поведінку, і здійснюється на тих же рівнях, у тих же формах і тими засобами з врахуванням особливого об'єкта – адміністративної деліктності. Профілактика спрямована проти причин та умов адміністративних правопорушень (і тим самим проти самих правопорушень, різних їх видів, груп та категорій), проти осіб, які ведуть асоціальний спосіб життя, їх середовища, а також інших обставин, зміна яких може відобразитися на поведінці людей (Назар, 2012: 27). Тобто загальносоціальну профілактику правопорушень можна визначити як різновид соціального управління, систему соціально-економічних, суспільно-політичних, організаційних, правових і виховних заходів, спрямованих на виявлення й усунення або нейтралізацію причин правопорушень та умов, що сприяють їх учиненню, формуванню правомірної поведінки громадян.

До загальносоціальних заходів належать практично усі соціально-економічні перетворення нашого суспільства на сучасному стані. Це, насамперед, створення робочих місць, втілення у виробництво нових прогресивних технологій, крім того, важливу роль відіграє реальне закріплення та реалізація прав і свобод людини та громадянина, забезпечення правового захисту особи, затвердження принципів соціальної справедливості – усе це може не здійснити впливу на рівень кримінальної та адміністративної деліктності в Україні.

Висновок. Отже, загалом профілактику правопорушень, що посягають на громадський порядок та громадську безпеку, варто розглядати в комплексі як попередження будь-яких порушень правових норм. Причому бажаного результату в цій діяльності можна досягти лише за умови, що в ній беруть участь усі суспільні інституції, всі ланки державного механізму, тобто профілактика правопорушень розглядається як важлива соціальна функція.

Базу цієї профілактики становлять заходи з покращення соціальних, економічних та інших умов, включення молоді до дорослого життя, а також фінансове, правове та інше забезпечення державної молодіжної політики, заходи з перебудовування системи освіти, підвищення якості освіти та виховання, а також усебічний розвиток культурного рівня населення, підвищення політичної, правової та трудової культури громадян. Усі ці заходи є важливою основою перебудови суспільства, його гуманізації, а тому фундаментом профілактики усіх, без виключення, протиправних учинків.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Махова Л. О., Виприцький А. О. Профілактика адміністративних правопорушень у громадських місцях: поняття та види. *Право і суспільство*. 2019. № 2. С. 142–147.
2. Бугайчук К. Л. Адміністративні проступки: сутність та організаційно-правові заходи їх профілактика : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Харків, 2002. 20 с.
3. Адміністративне право України. Загальна частина : навч. посіб. / Остапенко О. І., Ковалів М. В., Єсімов С. С. та ін. 2-ге вид., допов. Львів : СПОЛОМ, 2021. 616 с.
4. Бабакин В. М. Поняття та система заходів профілактики правопорушень у сфері пасажирських та вантажних перевезень. *Право і безпека*. 2010. № 1. С. 73–77.
5. Трофімчук А. А. Профілактика адміністративних правопорушень у сфері виготовлення, гуртової та роздрібно торгівлі аудіовізуальною продукцією : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Львів, 2009. 18 с.
6. Про профілактику правопорушень : проект Закону України від 14.06.2006. *Судова влада України* : офіц. сайт. URL: <https://cv.court.gov.ua/tu26/6/2358>. (дата звернення: 02.02.2023).
7. Фелик В. І. Адміністративно-правове забезпечення профілактичної діяльності Національної поліції : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07. Харків, 2017. 42 с.
8. Назар Ю. С. Взаємодія органів внутрішніх справ із місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування у профілактиці адміністративних правопорушень : монографія. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2012. 160 с.

References:

1. Makhova, L. O., Vyprytskyi, A. O. (2019) Profilaktyka administratyvnykh pravoporushen u hromadskykh mistsiakh: poniattia ta vydy. [Prevention of administrative offenses in public places: concepts and types]. *Pravo i suspilstvo*, 2, pp. 142–147. [in Ukrainian].
2. Buhachuk, K. L. (2002) Administratyvni prostupky: sutnist ta orhanizatsiino-pravovi zakhody yikh profilaktyka. [Administrative offenses: essence and organizational and legal measures for their prevention]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Kharkiv. [in Ukrainian].
3. Administratyvne pravo Ukrainy. Zahalna chastyna : navch. posib. (2021) Administrative law of Ukraine. General part: teaching. Manual / Ostapenko, O. I., Kovaliv, M. V., Yesimov, S. S. (Eds.) et al. ; 2-he vyd., dopov. Lviv : SPOLO. [in Ukrainian].
4. Babakin, V. M. (2010) Poniattia ta systema zakhodiv profilaktyky pravoporushen u sferi pasazhyrskykh ta vantazhnykh perevezen. [The concept and system of crime prevention measures in the field of passenger and cargo transportation]. *Pravo i bezpeka*, 1, pp. 73–77. [in Ukrainian].
5. Trofimchuk, A. A. (2009) Profilaktyka administratyvnykh pravoporushen u sferi vyhotovlennia, hurtovoi ta rozdrubnoi torhivli audiovizualnoi produktsiiei. [Prevention of administrative offenses in the field of manufacturing, wholesale and retail trade in audiovisual products]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Lviv. [in Ukrainian].
6. Pro profilaktyku pravoporushen : proekt zakonu Ukrainy vid 14.06.2006. [On crime prevention: draft law of Ukraine dated 06.14.2006] (2006) *Sudova vlada Ukrainy : ofits. sait*. N. p. URL : <https://cv.court.gov.ua/tu26/6/2358>. [in Ukrainian].
7. Felyk, V.I. (2017) Administratyvno-pravove zabezpechennia profilaktychnoi diialnosti Natsionalnoi politsii. [Administrative and legal provision of preventive activities of the National Police]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Kharkiv. [in Ukrainian].
8. Nazar, Yu. S. (2012) Vzaiemodiia orhaniv vnutrishnikh sprav iz mistsevymy orhanamy vykonavchoi vlady ta orhanamy mistsevoho samovriaduvannia u profilaktytsi administratyvnykh pravoporushen : monohrafiia. [Vzaiemodiia orhaniv vnutrishnikh sprav iz mistsevymy orhanamy vykonavchoi vlady ta orhanamy mistsevoho samovriaduvannia u profilaktytsi administratyvnykh pravoporushen : monohrafiia]. Lviv: Lvivskiy derzhavnyi universytet vnutrishnikh sprav. [in Ukrainian].